

Klimaomstilling i fartøyvernet

Åsmund Kristiansen

Fartøyvernets klimagruppe

- Åsmund Kristiansen, leder i Fartøyvernssentrene's fellesråd
- Hedda Lombardo, generalsekretær i Norsk Forening for Fartøyvern
- Ann Kristin Kjerland, Vestland fylkeskommune
- Lars Børge Myklevold, Sametinget
- Bjørn Richard Abrahamsen, frivillig
- Jan Fredrik Andersen-Gott, frivillig
- Erik Småland, fagdirektør, Riksantikvaren

Mandat

- Være et diskusjonsforum og idéverksted for klimaomstilling i fartøyvernet.
- Initiere prøveprosjekter som genererer kunnskap og erfaringer med klimatiltak som har relevans for større deler av fartøyvernfeltet.
- Formidle problemstillinger knyttet til klimaomstilling i fartøyvernet, og synliggjøre mulighetene og de gode eksemplene.

Fire anbefalte satsingsområder for gruppa

- Skaffe mer kunnskap – gjennom utredning, forskning/fagutvikling og prøveprosjekter.
- Finne handlingsrommet i virkemidlene vi har.
- Samarbeid på tvers av fartøyvernet, samt dialog med relevante direktorater.
- Kommunikasjon - Vise frem fartøyvernets miljøvennlige sider, de gode eksemplene på klimaomstilling, og samtidig skape forståelse for fartøyvernets utfordringer i møte med grønn omstilling.

CO2-utslipp i fartøyvernet

- 1 400 tonn CO2 i 2019 på 106 fartøy
- Største forbruk: 80 000 liter diesel, 220 tonn CO2
- 1 mill. kWh landstrøm
- 40 tonn ved
- 30 000 passasjerer
- Vanskelig beregne forbruk og utslipp fra hele flåten. (Hva slags parameter skal brukes? Størrelse, utseilt distanse, passasjertall...)
- Vanskelig å sammenligne med andre sektorer sine utslipp

Klima og historiske fartøy

- Foreløpig ikke et negativt fokus på fartøyvern i klimasammenheng (i alle fall ikke i media)
- Fartøyvern ses på som bærekraftig, særlig med tanke på sosial bærekraft, fellesskap, reiseliv basert på lokal kultur, lokalmat osv.
- Hvilke grep kan vi foreslå for å både bevare aktivitet, autentisitet, gammel teknologi – og redusere utslipp?

Mulige utfordringer

- Regelverk
- Avgiftspolitik
- Pris
- Endra holdninger og forventninger

Mål

- Ta vare på fartøyene som flytende kulturminner
- Må ha et minimum antall driftstimer
- Trenger varme om vinteren
- Drift og sjømannskap opprettholder og fører videre den immaterielle kulturarven, kompetansen

Kulturmiljøpolitikk

- Engsjement
- Bærekraft
- Mangfold

Riksantikvarens klimastrategi for kulturmiljøforvaltning

2021-2030

Meld. St. 16

(2019–2020)

Melding til Stortinget

Nye mål i kulturmiljøpolitikken

Engasjement, bærekraft og mangfold

Omdømmerisiko

- Tilskuddsmidler
- Politisk støtte
- Tiltrekke seg medarbeidere/frivillige
- Kunder, brukere, interessenter

Mulige tiltak for å redusere klimagassutslipp

- Kan vi klare å redusere fartøyvernets klimautslipp innen 2030, uten at det går på bekostning fartøyenes tilstand og den immaterielle kulturarven som forvaltes gjennom fartøyene?
- Fra kull til pellets?
- Fra diesel til elektrisk (batteri)?
- Biodisel?
- Fra motor til seil?
- Kunnskap om maskin, optimalisere, redusere forbruk.
- Kurs i seiling, kurs for fyrbøtere og maskinister.

Klimaendring: Konsekvenser av påvirkninger

- Vedlikehold viktig. Vedlikeholdsoppfølging. Bremse forfall.
- Belønne godt vedlikehold
- Akseptere visse levetidsforlengende tiltak
  - Materialtype- og kvalitet
  - Konstruktiv beskyttelse
  - Andre typer beskyttelse
  - Luft, ventilasjon
  - Lys og varme
- Kompetansebehov. Klimarådgiving?
- Se i sammenheng med bygningsvern (naust, sjøhus, kaier)

- Takk for meg!

FNs BEREKRAFTSMÅL

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

2 UTRYDDE
SVOLT

3 GOD HELSE OG
LIVSKVALITET

4 GOD
UTDANNING

5 LIKESTILLING
MELLOM KJØNNA

6 REINT VATN OG GODE
SANITÆRFORHOLD

7 REIN ENERGI
TIL ALLE

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

9 INDUSTRI,
INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

10 MINDRE
ULIKSKAP

11 BEREKRAFTIGE
BYAR OG
LOKALSAMFUNN

12 ANSVARLEG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

13 STOPPE
KLIMAENDRINGANE

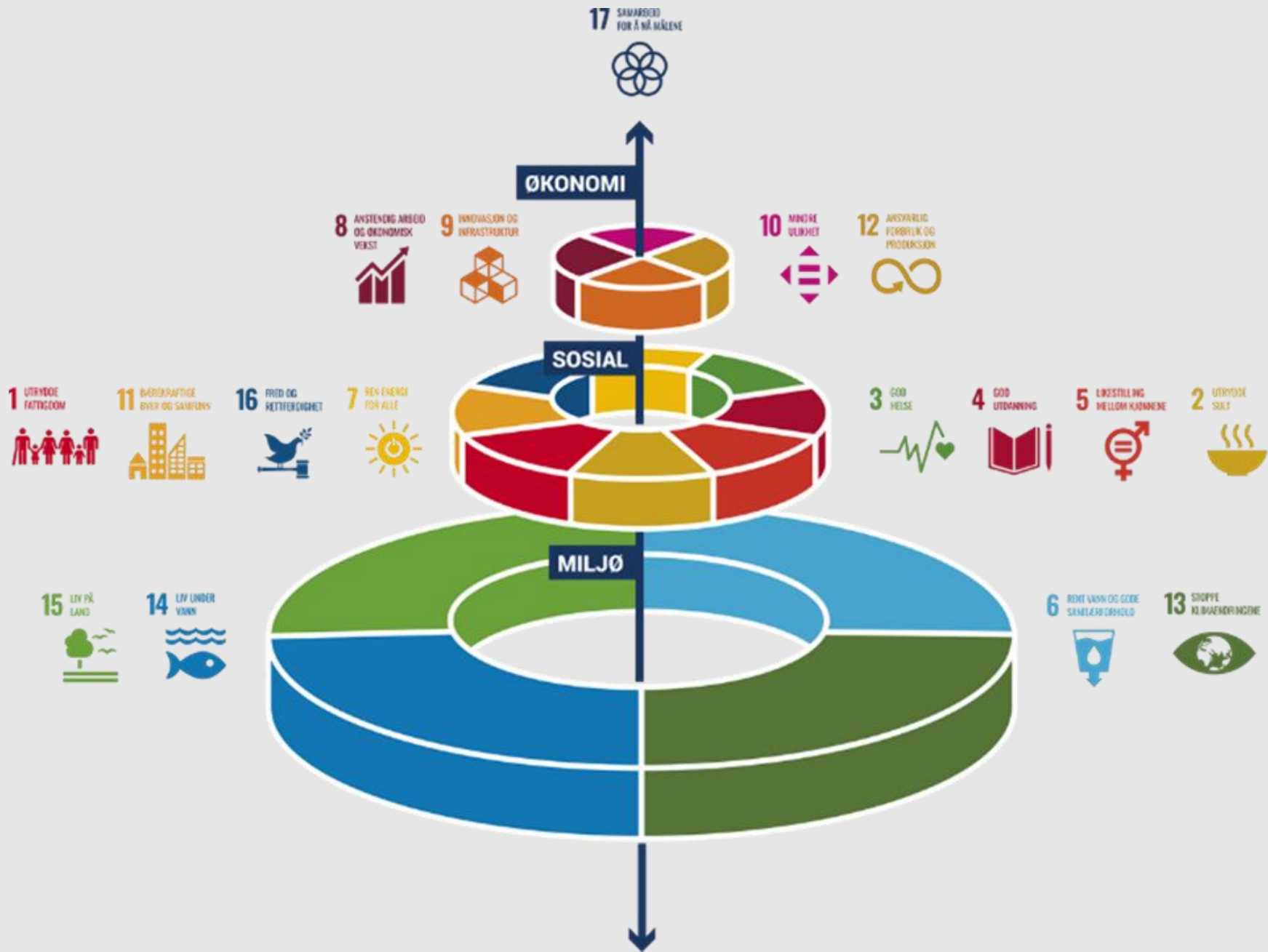
14 LIVET I
HAVET

15 LIVET PÅ
LAND

16 FRED, RETTFERD
OG VELFUNDERANDE
INSTITUSJONAR

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLA

Aktuelle delmål (nokre eksempel)

- 11.4) Styrkje innsatsen for å verne om og sikre kultur- og naturarven i verda
- 12 b) Utvikle og innføre metodar for å måle effekten av berekraftig reiseliv som skaper arbeidsplassar og fremjar lokal kultur og lokale produkt
- 13.3) Styrkje evna enkeltpersonar og institusjonar har til å redusere klimagassutslepp, tilpasse seg til og redusere konsekvensane av klimaendringar